

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Vraag tot aanduiding van de waterbodems waar de beheerder een waterbodemonderzoek moet uitvoeren.

In het verkennend waterbodemonderzoek uitgevoerd in opdracht van OVAM ter hoogte van de Fabriekloop, de Zwarte Beek, de Arkenloosloop en de oppervlaktewateren nabij en binnen het natuurgebied van het Broek De Naeyer werd onder meer een verontreiniging met PFAS vastgesteld. De gemeten concentraties zijn sterk verhoogd, hoger dan eender waar er tot nu toe in Vlaanderen metingen werden uitgevoerd. Deze verontreiniging dient verder in kaart te worden gebracht. Op basis van artikel 124 van het Bodemdecreet kan de Vlaamse Regering de waterbodems aanwijzen waar de beheerder binnen een door haar bepaalde termijn op eigen initiatief en op eigen kosten een waterbodemonderzoek moet uitvoeren. De OVAM vraagt om deze waterbodems aan te duiden waar de beheerder binnen een termijn van maximaal 18 maanden een waterbodemonderzoek dient uit te voeren.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Omgeving en natuur

INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT: Bodem en ondergrond

De voorgenomen beslissing kadert in de uitvoering van de beleidsnota OMGEVING 2019-2024, meer bepaald de volgende strategische en operationele doelstellingen:

SD 2. HERSTEL VAN BODEMDIENSTEN EN BODEMZORG - OD 1. De Europese kaderrichtlijn Water heeft als doel een goede ecologische toestand en een goed ecologisch potentieel te bereiken van alle Vlaamse waterlichamen. Het sediment- en waterbodembeheer vormt hierin een belangrijk element. Ik voorzie een aanpak van de sanering van historisch verontreinigde waterbodems, waar ze de hinderpaal vormen voor een goede waterkwaliteit.

SD 5. ACTIEF OP HET TERREIN OM IMPACT TE VERGROTEN – OD 4. Onderbouwen sedimentbeleid en inzetten op slibruiming. Het sedimentbeleid wordt verder onderbouwd in functie van de realisatie

//

van de doelstellingen van de EU KRLW. We zetten verder in op de bouw van sedimentvangen en de sanering van waterbodems.

B. ADVIEZEN

Aangezien het gaat om een niet-reglementair besluit, is het taalkundig en wetgevingsadvies niet vereist.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 17 november 2021.

Er is geen akkoord vereist van de Minister van Begroting.

2. INHOUD

In opdracht van de OVAM werd een verkennend waterbodemonderzoek uitgevoerd van de Fabriekloop en de Zwarte Beek, de Arkenbosloop en de oppervlaktewateren nabij en binnen het natuurgebied van het Broek De Naeyer in de gemeente Willebroek. Aangezien op de site van de Naeyer een voormalige papierproductie plaats vond, en PFAS hierbij een verdachte parameter is, werd in het verkennend waterbodemonderzoek ook onderzoek gedaan naar PFAS.

Op meerdere locaties, zowel in de waterbodem, de oever, de bodem en het oppervlaktewater werden sterk verhoogde concentraties aan PFAS aangetroffen. De gemeten concentraties zijn hoger dan eender waar we tot nu toe in Vlaanderen metingen hebben uitgevoerd. De verontreiniging werd nog niet afgeperkt en bijkomende onderzoeksverrichtingen zijn noodzakelijk om de verontreiniging in kaart te brengen. Na een volledige afperking van de verontreiniging kunnen de verontreinigde oppervlaktes en volumes berekend worden en kan op basis van alle beschikbare informatie vervolgens een risico-evaluatie worden uitgevoerd om na te gaan of er sprake is van een humaan, ecotoxicologisch of een verspreidingsrisico.

In afwachting van de volledige afperking en risico-evaluatie werd op voorstel van Agentschap Zorg en Gezondheid en in overleg met de lokale overheden reeds preventieve maatregelen genomen voor de volksgezondheid in een afgebakend gebied rond de Fabriekloop en het Broek De Naeyer.

In opdracht van OVAM werd overgegaan tot bijkomend verkennend bodemonderzoek m.b.t. PFAS in de onmiddellijke omgeving van de voormalige site van de papierfabriek De Naeyer, de Fabriekloop, De Zwarte Beek en de Arkenbosloop. Hierbij werden stalen genomen van de bodem, het grondwater, het oppervlaktewater, de waterbodem en de landbouwgewassen. De bodemstaalnames werden specifiek gericht op de woonzones in het onderzoeksgebied. Het onderzoek bevestigt de aanwezigheid van PFAS in sterk verhoogde concentraties. In het kader van een integrale aanpak van de betrokken woonzones, zowel om milieutechnische, administratieve en communicatieve-informatieve redenen, werden de percelen gelegen binnen de betrokken woonzones bij besluit van het afdelingshoofd Bodembeheer van de OVAM van 9 augustus 2021 vastgesteld als site.

Naast deze woonzones bevinden zich in het gebied eveneens de waterlopen Fabriekloop, Zwarte Beek, Arkenbosloop en de oppervlaktewateren nabij en binnen het natuurgebied van het Broek De Naeyer, die in het kader van een integrale aanpak als één van de belangrijkste bronnen van de bodemverontreiniging in de woonzones en de onmiddellijke omgeving verder dienen te worden onderzocht.

Het verkennend waterbodemonderzoek op initiatief van OVAM is hiertoe niet langer het aangewezen instrument.

////////////////////////////////////

gaat het niet enkel over een bodemonderzoek, maar kan hij eveneens aangemaand worden voor verdere sanering. Het is dan aan de waterloopbeheerder om aan te tonen dat hij aan de voorwaarden van onschuldig bezit voldoet.

4. VERDER TRAJECT

Na aanduiding door de Vlaamse Regering van de waterbodems waar de beheerder een waterbodemonderzoek moet uitvoeren, zal deze beslissing door OVAM worden betekend aan de Polder van Willebroek, respectievelijk de Provincie Antwerpen (als eigenaar van het provinciaal domein Broek de Naeyer).

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- De waterbodems Fabriekloop, Zwarte Beek, Arkenbosloop en de oppervlaktewateren nabij en binnen het natuurgebied van Broek De Naeyer te Willebroek op basis van artikel 124 van het Bodemdecreet aan te wijzen als te onderzoeken waterbodems waar de beheerder binnen een termijn van maximaal 18 maanden op eigen initiatief en op eigen kosten een waterbodemonderzoek moet uitvoeren.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

////////////////////////////////////